

NYUDNÆVNT SERGENT TIL TJENESTE PÅ FLYVESTATION KARUP:
Af Anders Ladefoged - 2016

Sergent A. C. Ladefoged

Flyvestation Karup – Gedhusvagten

Den 4. oktober 1971 mødte jeg som nyudnævnt sergent på Flyvestation Karup, hvor jeg skulle tiltræde tjeneste på rekrutskolen. Jeg meldte mig ved skolestaben, som sammen med 4. rekruteskadrille havde til huse i det tidligere flygtningehospital, i Gedhus. Her skulle de første formalia klares, bl.a. skulle jeg have udleveret min udrustning, som var sendt fra Værløse til Karup. Jeg fik også et værelse på flyvestationen, som var gratis i 3 måneder.

Umiddelbart efter tiltrædelsen skulle jeg deltage i et ABC-kursus (atom, biologisk og kemisk forsvar) som blev afholdt på Flyvestationen. En del af stoffet havde jeg lige været igennem på sergentskolen, med det var helt fint at få det genopfrisket og få mere viden fyldt på. De praktiske øvelser i sporing og rensning iført de på den tid ypperste ABC-dragter var også noget mere omfattende end på sergentuddannelsen.

Forsvarets ABC-dragter

Efter afsluttet ABC-kursus blev jeg kaldt til møde hos skolechefen, oberstløjtnant Kronborg, i skolestabens mødelokale, hvor det skulle fastlægges, i hvilke eskadriller vi skulle gøre tjeneste. Vi var 15 nye sergenter, det skulle fordeles på de 3 rekruteskadriller, 1. – 3. – og 4. eskadrille. Jeg havde selv været rekrut i 4. eskadrille, og kendte jo derfor eskadrillen og dens befalingsmænd og officerer, og ville derfor helst gøre tjeneste der. Der var én af eskadrillerne som jeg, og viste det sig, de fleste andre helst ikke ville gøre tjeneste i, nemlig; 3. eskadrille. Chefen for 3. eskadrille var en i Flyvevåbnet meget legendarisk major J. F. Søndergaard, som var berygtet for at køre en meget stram disciplin og et ekstra hårdt uddannelsesprogram. Myterne og historierne om eskadrillen og dens chef var kendt af hele Flyvevåbnets jordpersonel, og det var ikke en eskadrille ret mange af os havde som førsteønske.

Der blev på mødet i vid udstrækning taget hensyn til vores ønsker, så måske var jeg lidt for afventende, for pludselig var situationen den, at de ledige pladser der var tilbage alle var i 3. eskadrille.

Således fordelt meldte jeg mig sammen med 4 andre nyudnævnte befalingsmænd (John Frandsen, Johnny Hansen, Bent Hagelskær og Niels Erik Boldreel) lettere skælvende til tjeneste hos major J. F. Søndergaard, 3. eskadrille.

Vores første møde med J. F. Søndergaard foregik på hans kontor, hvortil vi alle fem var kaldt til møde. Foruden en række praktiske oplysninger orienterede J. F. Søndergaard om eskadrillen og dens formål samt om personalet, som i øvrigt af forskellige omstændigheder overvejende bestod af nytiltrådte og endnu ikke tiltrådte befalingsmænd og officerer. I klare vendinger gjorde major Søndergaard os bekendt min hvilke holdninger han ønskede skulle være fremherskende i eskadrillen, samt hvad han forventede af sine ny befalingsmænd.

Til i hvert min store overraskelse, set i lyset af det rygte major Søndergaard havde, sluttede han af med en "lille" advarsel til os, som lød nogenlunde sådan: "Jeg ved godt at der nogle steder i forsvaret har foregået tåbelige afstraffelser og urimelig behandling af de menige soldater, men hvis jeg hører, at I ikke behandler mine soldater ordentlig, SÅ SKAL JEG SØRGE FOR JER,". Major J. F. Søndergaard, skulle imidlertid vise sig at blive en af de bedste chefer, jeg nogensinde har haft.

Der var nu 2 uger til at vi skulle modtage det første hold rekrutter. En rekruteskadrille bestod af 4 delinger (1. – 2. – 3. – og 4. deling). Jeg skulle sammen med oversergent Ole Skjold, som skulle være delingsfører, sergent Erik Nørgaard (næstkommanderende) og sergent Orla Kjærsgaard gøre tjeneste i 3. deling, som den 1. november ville modtage 36 nye rekrutter.

Vi var alle nyankomne til eskadrillen på nær sergent Erik Nørgaard, som var gammel i gårde og nu var blevet kontraktansat. Erik Nørgaard var en fantastisk fyr, og da han jo havde deltaget i uddannelsen af flere delinger, blev han en rigtig god mentor og støtte for os andre.

Erik Nørgaard kom senere på reserveofficersskole, men fik kort efter sin udnævnelse til sekondløjtnant at vide, at Flyvevåbnet ikke længere havde brug for så mange officerer og at han derfor ikke ville få forlænget sin kontrakt. Det ærgrede ham selvfølgelig, for var han fortsat i sergentgruppen, hvor han allerede var kontraktansat, kunne han næsten med sikkerhed have fortsat sin karriere i Flyvevåbnet.

Kjærsgaard var en dygtig sergent og en god instruktør. Han havde masser af humor og var altid klar med en kvik og morsom bemærkning, og var i det hele taget rigtig rar at arbejde sammen med. Han var lidt ældre i tjenesten end jeg, men var også lige tiltrådt eskadrillen.

Oversergent Ole Skjold havde været våbenmester så vidt jeg husker på Flyvestation Værløse, og var måske blevet lidt rusten i forhold til rekrutuddannelse og nærforsvar, men Ole blev for mig den perfekte delingsfører og kollega. Han var god til at lytte og god til at uddelegere og gik med godt humør frisk til opgaven, så vi fik alle 4 befalingsmænd et rigtig godt samarbejde.

Nok især på rekrutskoler, var/er der en helt speciel omgangsform. Rekrutternes hilsepligt, korrekt optræden over for foresatte, og svaret "javel hr. (grad)" på en given ordre, blev håndhævet aldeles strengt.

I tjenesten omgikkes også alle befalingsmænd og officerer hinanden helt i overensstemmelse med forsvarets krævede omgangsformer, og vi tiltalte hinanden med grad og navn, alt sammen for at understøtte opbygningen af rekrutternes disciplin, men i pauserne og uden for tjenesten eller når blot vi ikke var iagttaget af rekrutterne, omgikkes vi hinanden afslappet og som gode kolleger. Man må næsten kunne sammenligne det med skuespillere på og uden for scenen.

Sanitetstjeneste – forbindelse af såret soldat

I modsætning til skolens andre eskadriller var det i 3. eskadrille sådan, at al undervisning foregik delingsvis og derfor skulle udføres af delingen egne befalingsmænd og officerer, så derfor blev vores første opgave at sætte os sammen for at afklare hinandens interesser og kompetencer. Jeg havde jo lige været på ABC-kursus, så vi blev ret hurtigt enige om, at jeg skulle være faglærer i dette fag. Jeg påtog mig også faget sanitetstjeneste (førstehjælp ved krigsskader). Jeg havde godt nok ikke specielle udmærkelser på dette område, men jeg havde stor lyst til at

komme i gang som underviser/instruktør og skolen havde et rigtig godt undervisningsmateriale til faget, og da ingen af mine 3 kolleger insisterede på at få faget, fik jeg opgaven, og således fik vi efterhånden fordelt rollerne som faglærere.

I slutningen af oktober måned afholdt Flyvevåbnet sit årlige mesterskab i orienteringsløb, og da det at finde vej i ukendt terræn var en militær kernekompetence for major Søndergaard, skulle alle befalingsmænd og officerer inklusive Søndergaard selv deltage.

Orienteringsløb kan være en særdeles besværlig og våd sport

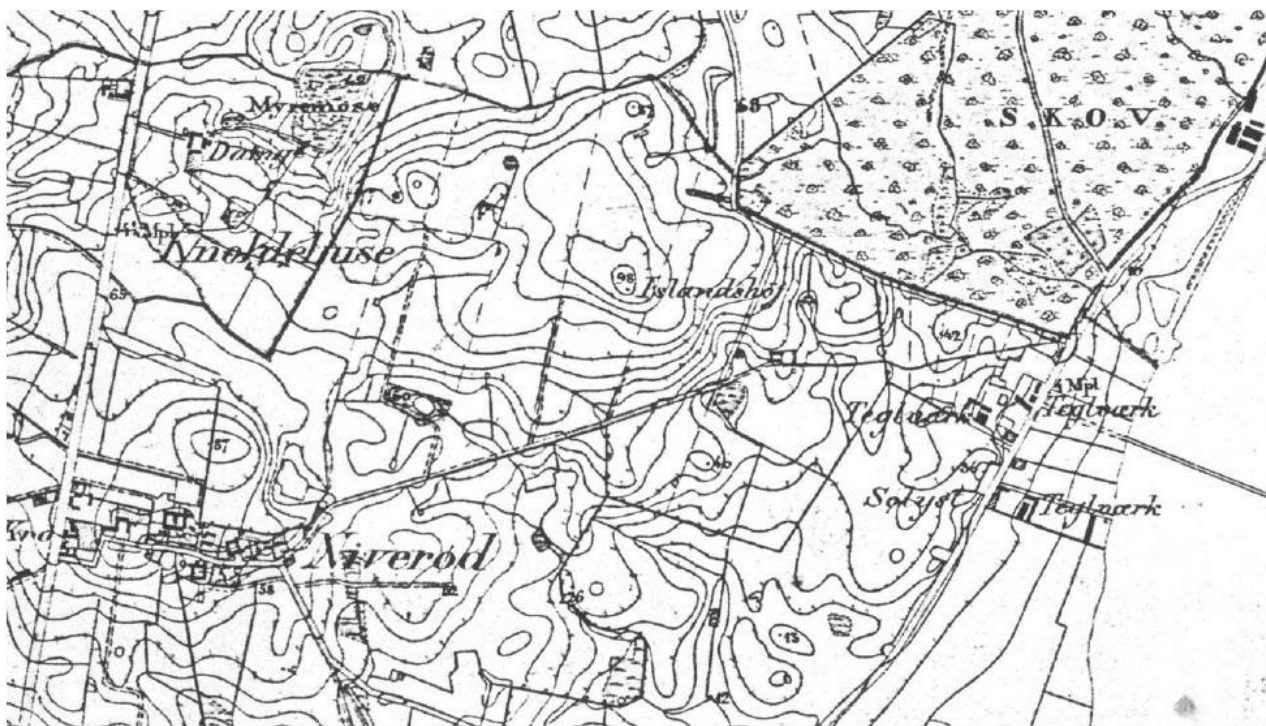
Løbet skulle foregå i Vrads Sande, og på dagen viste vejret sig fra sin allerværste side. Det regnede, lynede og tordnede og da der i løbsområdet i forvejen var mange moser og vådområder, blev det et sandt mudderbad. Selvom jeg på sergent kort forinden havde erhvervet terrænsportsmærket, bestående af tre orienterings discipliner samt to håndgranat discipliner, mistede jeg totalt orienteringen mellem post 1 og 2.

Vejret var som sagt ganske forfærdeligt og jeg tumlede rundt mellem mosehullerne, og havde på et tidspunkt svært ved at se, hvordan jeg overhovedet kunne komme væk fra alle de moser og vandhuller. Da jeg endelig fik fast grund under fødderne, var både kræfterne, motivationen og chancen for en bare nogenlunde placering gået fløjten, så jeg besluttede mig for i stedet, at søge mod mål og stævneplads, og det fandt jeg da heldigvis også. Herefter gik turen bare hjem til Randers til et varmt bad.

Næste dag forestod major Søndergaard selv morgenappellen.

Han ville høre, hvordan orienteringsløbet i Vrads var gået. Da turen kom til mig, måtte jeg jo erkende, at jeg var "faret vild" og havde opgivet allerede efter post 1. Jeg husker endnu tydeligt, hvordan Søndergaard trådte lidt tættere her mod mig, kiggede på mig med lynende øjne og gentog højt: "Faret vild – jeg skal lære Dem at løbe orienteringsløb".

Major Søndergaard holdt ord. Stik imod de evner jeg havde udvist som orienteringsløber, besluttede han, at jeg skulle være eskadrillens nye terrænsportskoordinator. Jeg skulle overtage opgaven fra oversergent O. Olesen, som stod foran at skulle afvikle en hel del optjent civilundervisning, hvilket betød, at han i en periode aftrådte for at deltage i et civilt kursus.

Sådan så kortene ud vi løb på dengang

Eskadrillens næstkommanderende, løjtnant M. H. Rasmussen, præsenterede ganske vist opgaven for mig som en forespørgsel/tilbud. Jeg sagde imidlertid "ja tak" af flere grunde, mest fordi jeg som tidligere nævnt havde masser af lyst til at virke som sergent og instruktør, men jeg vidste jo også, hvor ideen egentlig kom fra, og da der måske kun var en eller to af os fem nye tiltrådte sergenter der skulle fortsætte i eskadrillen, mens resten herefter måske ville blive sendt til Sjælland,

Bornholm eller Færøerne, hvilket jeg på det tidspunkt absolut ikke havde lyst til, kunne det jo ikke skade, at påtage sig nogle opgaver og forhåbentlig løse dem med succes, det ville helt sikker øge mine chancer for at fortsætte i eskadrillen og derved have mulighed for hver dag at tage hjem til familie og venner i Randers.

For at kunne løfte opgaven som terrænsports koordinator blev jeg sat i lære hos skolens idrætsleder seniorsergent Jørgensen. Han var vel omkring de 50 år, og med sin skarpe ansigtsprofil, overskæg og stive overlæbe (stiff upper lip) lignede han den klassiske engelske officerstype.

3. eskadrille førte som den eneste eskadrille sine rekrutter op til mærkeprøven i terrænsport (terrænsportsmærket i bronze). Jørgensen var som skolens idrætsleder uddannet og godkendt til at være dommer og dermed også kontrollant ved terrænsportsmærkeprøven.

Kast med håndgranat efter skyttegrav

Prøven bestod i et orienteringsløb, en prøve i kortlæsning, en prøve i afstandsbedømmelse samt kast med håndgranat efter skyttegrav på 15 meters afstand og kast efter et rundt mål (2 meter cirkel) på 20 meters afstand.

Da jeg foruden at afvikle alle forudgående træningsløb også skulle være konkurrenceleder ved de afsluttende prøver, skulle jeg sættes ind i alle de formelle krav til mærkeprøven.

Der skulle laves baner, tegnes kort, skrives instruktioner og i mangel af fotoudstyr tog jeg ud i terrænet og tegnede de terrængenstande, som skulle bruges til kortlæsningsprøven, så der kom mange "talenter" i spil.

Seniorsergent Jørgensen og jeg tilbragte en del tid sammen de følgende to - tre måneder dels på hans kontor i skolestaben, men også

mange timer i Stendal/Ulvedal plantage, så jeg kunne lære, hvordan en orienteringsbane skulle lægges og de forskellige discipliner skulle opstilles og afvikles. Resten af min tjenestetid, havde jeg i forbindelse med tilrettelæggelsen af orienteringsløb og prøver mange dejlige timer i Stendal/Ulvedal og skovene omkring Flyvestationen.

Jørgensen var som sagt skolens idrætsleder, og som sådan påtog han sig egenhændig at lære rekrutterne den korrekte LBTS-teknik. Teknikken, som er en forkortelse af løfte, bære, trække og skubbeteknik, havde det gode formål, at give rekrutterne nogle teknikker, som skulle forhindre skader under tjenesten. Jeg kan endnu se for mig når Jørgensen på podiet i gymnastiksalen med sit klassiske engelske officers ansigt, næsten som en balletmester med stor entusiasme demonstrerede de forskellige teknikker. Her var i hvert fald noget rekrutterne med fordel kunne tage med sig i deres civile liv. I dag hvor kun et meget lille antal unge kommer i forsvaret, må man håbe, at andre med lige så stor entusiasme har taget over efter Jørgensen.

Tysk bunker type 622

Min første egentlige opgave som sergent og gruppeleder var rigtig spændende, men også udfordrende for en nyudnævnt sergent. En gang om året blev der afholdt en øvelse, hvor Flyvestation Karup blev forsøgt indtaget af jægerkorpset og andre af hærens enheder. Det var meget relevant at lade jægerkorpset indgå i øvelsen, da man dengang regnede med, at angreb på Flyvestationen netop ville foregå ved bl.a. nedkastning af faldskærmstropser. Da rekrutskolens mandskab i tilfælde af et angreb på Flyvestationen skulle indgå i bevogtningen af Flyvestationen, skulle jeg under øvelsen indgå i en

militærpolitienhed, hvor jeg fik kommandoen over en halvdeling MP'ere (militærpoliti) hvori også indgik en hundefører. Øvelsen skulle vare i 3 døgn, og vi havde vores kommandocentral i en af de tyske bunkere inde på selve flyvestationen, hvor vi også havde vores kvarter.

Rebstige på feltbane

Inden øvelsen startede, havde jeg kun nogle få timer sammen med MP'erne, så dem brugte vi på feltbanen for at vi lige kunne lære hinanden at kende og blive røstet sammen som en enhed.

Rundt om flyvestationen var der etableret meldeposter, som skulle melde hvis fjendtlig styrke nærmede sig Flyvestationen. Meldingerne modtog vi over radioen i vores kommandocentral i bunkeren. Vores opgave var så at rykke ud og opsøge de fjendtlige styrker og afhængig af den fjendtlige styrkes størrelse og kampkraft enten rekvirere den nødvendige forstærkning eller selv nedkæmpe fjenden.

På et tidspunkt modtog vi en melding om fjendtlig aktivitet i et område sydøst for Flyvestationen. Jeg kørte med min gruppe i to åbne Dodge lastbiler ud til området, hvor det lykkedes os at overraske og efter en kort ildkamp at tilfangetage en gruppe soldater. Det viste sig at være en gruppe jægersoldater. Jeg vidste, at specielt jægerne skulle visiteres indtil det bare skind for at være sikker på, at de var totalt stripet for våben.

Dodge militær lastbil WC63

Nu er det jo en soldats pligt at flygte fra fangenskab, hvis det overhovedet er muligt, og det skal helst ske så hurtigt som muligt, mens kræfterne og moralen stadig er i behold, og det havde jægerne tydeligvis lært.

Allerede under visitationen forsøgte en af jægerne, at overmande en af mine folk, for at fravriste ham hans våben. Velvidende, at jægerne i deres flugtforsøg ville gå lige til stregen af øvelsesreglerne, og somme tider også en smugle over, iværksatte jeg en noget barsk visitationsprocedure. Endnu kom der ingen protester fra jægerne, vi var jo trods alt også en politienhed. En grundig visitation viste sig da også at være nødvendig, for vi fandt både knive og stranguleringsnøre forskellige steder på deres kroppe.

Det var almindelig kendt, at jægerne ikke brød sig om at blive taget til fange, og at de kunne være særdeles besværlige fanger, som krævede massiv og konstant overvågning. Derfor ønskede vi ikke at bringe jægerne ind på Flyvestationen som fanger, og efter en kortere rådslagning over radioen med vores delingsfører, besluttede vi, at køre jægerne så langt væk fra Flyvestationen, at de reelt ville være sat ud af øvelsen.

Jægerne blev kommanderet op på det åbne lad i den forreste lastbil, hvor en af mine folk fra sædet ved siden af chaufføren med en maskinpistol skulle holde dem i skak under kørslen. Jeg selv og resten af min gruppe skulle køre i den anden lastbil lige efter den forreste, så vi kunne gribe ind, hvis jægerne forsøgte at kapre den forreste lastbil. Jægernes udrustning havde vi i den bageste lastbil.

Pludselig under kørslen sprang jægerne op og overfald chaufføren og vagten i den forreste lastbil, vagten i den forreste lastbil åbnede ild, hvilket ikke stoppede jægerne. Så åbnede vi ild fra den bageste lastbil, hvilket heller ikke stoppede jægerne. Begge biler blev bragt til standsning, den forreste kørte noget slingrende ud i rabatten, mens chaufføren og vagten i den forreste lastbil stadig kæmpede med jægerne. Jeg var ret sikker på, at det var jægernes mening at kapre bilen, og stikke af i den, og da de åbenbart ikke respekterede beskydning med løs ammunition, beordrede jeg mine folk op i lastbilen for med magt at stoppe urolighederne. Det blev ret hurtigt voldsomt, så

Dobermann

jeg valgte at gøre brug af vores tjenestehund, en Dobermann, som i øvrigt vist nok var den sidste af slagsen i Flyvevåbnet. Dengang var Flyvevåbnets hunde opdraget til at bide, når de blev sat ind mod personer, og når de ikke var i brug, bar de mundkurv. Så på min kommando tog hundeføreren mundkurven af hunden, for at bringe håndgemænet til ophør. Det lykkedes til jægerne store utilfredshed, og jeg havde efterfølgende en diskussion med deres gruppefører, en oversergent, hvor jeg måtte fastholde, at når de ikke ville respektere beskydning med løs ammunition, måtte vi gribe til andre midler.

Jægerne blev igen sat op i den forreste lastbil, og herefter kørt passende langt væk fra Flyvestationen, hvor de så blev sat af med deres udrustning.

Vi returnerede til Flyvestationen, og hørte ikke mere til jægerne.

Den sidste opgave på øvelsen jeg og mine MP'ere blev sendt ud til var i Karup Ådal, hvor en fjendtlig gruppe under fremrykning mod Flyvestationen var observeret.

Vi kørte mod Ådalen og steg af lastbilen i god afstand fra det sted, hvor den fjendtlige gruppe var observeret. Det var en fornøjelse at arbejde med en veltrænet nærkampenhed, der forstod kommandoer, kunne bevæge sig uset i terrænet, kunne arbejde med måludpegning, skudvinkler og ildfordeling - ja hele den palette der skal til for at kunne lave et vellykket overraskelsesangreb. Vi sneg os ganske tæt på den fremrykkende gruppe, og åbnede ild på det helt rigtige tidspunkt. Træfningen blev på afstand dækket af kampdommere, og de dømte den fjendtlige gruppe ude af øvelsen med de samme. Beskudte men godt tilfredse med vores indsats kørte vi tilbage til Flyvestationen, pakkede sammen og kunne afslutte øvelsen.

Jeg havde nu ikke sovet i 3 døgn, men ville selvfølgelig gerne hjem, så jeg startede Renault'en og kørte mod Randers. Det var nok ikke helt forsvarligt, og jeg måtte da også give op mindre end 10 km fra Randers, hvor jeg simpelt hen blev nødt til at holde ind til siden og sove et par timer, inden jeg kunne køre det sidste stykke hjem.

Efter nogle dage fik vi en tilbagemelding på øvelsens forløb, og jeg kunne med tilfredshed inkassere ros og anerkendelse fra politienheden, som jeg havde været udlånt til, så det var en god start for en ny og helt rutineret sergent.

Det gamle soldaterhjem overfor Gedhusvagtten

Mandag den 1. november 1971 ankom mit første hold rekrutter. De skulle møde på soldaterhjemmet i Gedhus, hvor de så skulle afhentes af deres respektive befalingsmænd. En helt ny rolle i mit unge liv tog sin begyndelse. Rekrutuddannelsen tog 2 ½ måned og det forløb, synes jeg selv, ganske godt. Jeg underviste som sagt i sanitetstjeneste og ABC-forsvar, arrangerede træningsløb (orienteringsløb) og mærkeprøve i feltspport, deltog i den fysiske træning, var på forhindringsbanen som instruktør og på skydebanen som standpladskommandør og forestod også sommetider eksercitsen.

Derudover afholdt vi et antal nærforsvarsøvelser, som jeg naturligvis også skulle deltage i, så min hverdag var godt besat, men levnedes dog også tid til frirum og kaffepauser. Jeg fik lov at virke, havde gode kolleger og følte mig i det hele taget rigtig godt tilpas.

Major Søndergaard må også have syntes at det gik ganske godt, for jeg blev den ene af de to nye sergenter, der skulle blive i eskadrille. Der blev ikke gjort noget stort nummer ud af hverken afskeden med de 3 sergenter, som måtte forlade eskadrillen, eller vi to som skulle blive. Det kom sådan nærmest sivende, først fra vores talsmand, sergent Per Oxvig Østergaard, som "mente/fornemme" at jeg nok skulle fortsætte i eskadrillen. Senere da vi havde afsluttet det første hold rekrutter, og spændingen om forbliven eller forflytning var på sit højeste, kom oversergent Ole Skjold hen til mig og snakkede nærmest som en selvfølge om det næste hold vi skulle uddanne sammen i 3. deling, jamen så var det på plads, og jeg var jublende glad, både for at skulle blive i eskadrillen, og for at skulle fortsætte sammen med Ole Skjold.

Vores talsmand, sergent Per Oxvig Østergaard, skulle/ville hjemsendes. Han var meget opsat på at ville lave udviklings- og lederkurser og talte meget om de muligheder, der lå og ventede på dette område, og eftertiden skulle jo også vise, at han havde ret. Per lavede da også senere sammen med jægersoldaten Carsten Mørch nogle overlevelseskurser (i folkemunde kaldet kanindræberkurser).

Der skulle derfor vælges en ny talsmand for de værnepligtige sergenter, og valget faldt på mig. Det betød, foruden de møder vi havde i eskadrillen og et antal møder med skoleledelsen, også et enkelt møde med repræsentanter fra forsvarsministeriet.

Det næste hold rekrutter, som skulle starte 1. februar 1972 blev en spændende og meget anderledes udfordring. Det var formentlig i forsvarskommandoen besluttet, at vi i Flyvevåbnet skulle modtage et antal rekrutter, som på sessionen ud fra deres psyke og/eller fysik var blevet vurderet til kun at være betinget egnede. Sessions egnethedskarakter for disse rekrutter var "B xx fly", hvor B står for betinget egnede, xx = talværdi 1 til 12 for fysisk egnethed (1 = bedst) og fly for Flyvevåbnet.

Den opgave fik vi i 3. deling. Delingen skulle være på 36 menige, hvoraf mange skulle være "B xx fly'ere".

Det var interessant og lærerigt at skulle undervise "B xx flyerne" i de militære færdigheder og disciplin på samme niveau som de normalt egnede rekrutter, men hele tiden også at skulle være opmærksom på at presset ikke blev for stort. De klarede det faktisk rigtig godt, men jeg kan da huske at nogle af de skriftlige svar på opgaverne, kunne være særdeles svære at tyde.

Civilundervisning var en ret værnepligtige menige dengang havde til i tjenestetiden at modtage nogle timers undervisning i almene kundskaber uden tilknytning til deres militære uddannelse. Det var lærere tilknyttet Forsvarets Civilundervisning der forestod undervisningen, som dog foregik inde på Flyvestationen.

Civilundervisningsinstitutionen på Flyvestationen havde et ønske om at sammensætte mere homogene klasser til deres civilundervisning, så derfor lavede vi i 3. eskadrille netop i starten af februar holdet 1972 en lidt speciel øvelse, netop med det formål.

Rekrutterne blev kørt ud i Karup Ådal, hvor de fik til opgave at bygge en bro over en slugt. Byggematerialerne var ca. 4 meter lange granstamme og adskillige meter faldskærmsline. Der blev ikke udleveret værktøj. De skulle selv konstruere og bygge uden hjælp eller indblanding i øvrigt fra befalingsmændene.

Tanken var så, at når broen var færdig, skulle de vælge sig ind på en klasse til civilundervisning og på den måde ville vi så forhåbentlig få sammensat klasser med en større grad af homogenitet. Om man i civilundervisningen oplevede en mærkbar forskel fra tidligere classesammensætninger, fik jeg desværre ingen tilbagemelding på, men det var interessant at se, hvor forskelligt de forskellige persontyper gik til opgaven, og hvordan arbejdsfællesskaber opstod.

Efter adskillige timer stod broen færdig med kun en granstamme øverst at gå på, og gelænderet var en enkelt faldskærmsline i hver side. Ikke alle ville/turde passere broen, hvilket bestemt heller ikke var særlig sikkert.

Nærkampøvelsernes form og indhold blev fastlagt i de enkelte eskadriller, og major Søndergaard, som bl.a. havde sin baggrund i Flyvestation Karups kupeskadrille, som bl.a. skulle kunne indsættes mod indtrængende faldskærmsstyrker og terrorangreb, havde store ambitioner omkring øvelsernes indhold. Det blev således bestemt, at der på det hold som skulle starte 1. februar 1972 skulle afholdes en større feltøvelse, som skulle være så realistisk som mulig og give rekrutterne en fornemmelse af virkelig at være i nærkamp med fjenden. Der skulle være skarpe sprængninger, flyangreb og andre effekter.

Sådan en øvelse skulle jo forberedes, ikke mindst sprængningerne, så Løjtnant M. H. Rasmussen, sergent B. Pedersen og jeg pakkede vores Land Rover med 3 kg sprængstof, sprængsnor, tændsatser og tændsnor og kørte ud på Hessellund hede bag Flyvestationen, for at lave en prøvesprængning. Det var meningen, at sprængladningen skulle have været gravet ned, men det var i januar måned og det havde frosset i et stykke tid, så det måtte vi opgive. I stedet fik lavet en mindre fordybning i den frosne jord og fik sprængladningen rigget til. Alle sikkerhedsforskrifter og sikkerhedsafstande blev selvfølgelig overholdt, og tændsnorens længde var beregnet. Tændsnoren blev tændt, og så var det om at komme ud i passende stor sikkerhedsafstand. Der lød et ordentligt drøn, så skidtet virkede da. Tilbage på sprængningsstedet kunne vi konstatere, at der stort set intet var at se på sprængningsstedet, jorden var bundfrosset.

Feltøvelsen blev afviklet i april måned som den sidste i øvelsesrækken, og her fik rekrutterne virkelig en spændende oplevelse. Min gruppe bevægede sig frem i terrænet under beskydning med løs ammunition, og der blev således øvet ild og bevægelse, rundt om os blev der detoneret mindre sprængladninger.

Draken RF35

Let maskingevær M62

I forvejen var det aftalt med eskadrille 729, at de skulle udføre luftangreb på os under vores fremrykning, så de sendte en Draken RF35 jager på vingerne, som nu i lav højde fløj hen over hovederne på os. Det gav mulighed for at øve flyverskjul under realistiske forhold, og sergent Pedersen og jeg kunne demonstrere, hvordan et fly kan nedskydes med let maskingevær. Den store sprængladning var nu blevet gravet ned i jorden og da den blev detoneret, kunne vi øve liggende skånestilling i eksplosionsområder. Sprængningen havde lavet et enormt hul i jorden, og umiddelbart efter sprængningen søgte min gruppe dækning i sprængningskrateret. Jeg tror rekrutterne fik sig nogle gode oplevelser på den øvelse, som de vil kunne huske mange år frem i tiden.

Jeg havde det som en fisk i vandet, og da det nu var endelig bestemt, at jeg skulle fortsætte tjenesten på rekrutskolen i 3. eskadrille og var kommet godt i gang med uddannelsen af mit andet hold rekrutter, var jeg fast besluttet på at ville fortsætte min karriere i Flyvevåbnet, hvilket der formentlig havde været gode muligheder for. Jeg følte mig vellidt og respekteret af både kolleger og foresatte, og der faldt da også opfordringer fra flere af dem, om at jeg skulle fortsætte på kontrakt.

Flyvestation Karup er Nordeuropas største flyvestation med et samlede areal på ca. 29 km². Der var ca. 5 km til skydebanen og ca. 4 km til gymnastiksalen og forhindringsbanen. Vores mest

brugte øvelsesområder udenfor flyvestationen var Karup ådal og Stendal/Ulvedal plantage, som ligger henholdsvis ca. 5 km og ca. 13 km fra vores kvarter i Kølvrå. Det gav et temmelig stort kørselsbehov, for ikke at bruge for meget tid på march mellem aktivitetsområderne.

På skolen havde vi en udmærket kørselstjeneste, som rådede over et antal lastbiler, en Land Rover og en Folkevognsbuss. Kørselstjenesten skulle klare transporten for alle tre eskadriller, og det gik da også som regel udmærket, men der skulle naturligvis en del koordinering til for ikke at to eller flere kørselsbehov skulle kollidere.

For alligevel at være mere fleksible på transport, blev det besluttet, at sergent John Frandsen og jeg skulle erhverve stort kørekort (lastbil og bus). Flyvestationen havde sin egen køreskole, og egen prøvesagkyndig, så Frandsen og jeg startede på køreskolen. Vores kørelærer var en seniorsergent, som i flere år havde gjort tjeneste på Færøerne, men som nu var blevet kørelærer på flyvestationen.

Bedford TJ lastbil

Skolekørslen foregik i Herning by og i området der omkring. Både Frandsen og jeg var med i lastbilen til Herning, hvor den ene så blev sat af og kunne slentre rundt i byen en times tid, mens den anden kørte. Jeg husker ikke hvor mange, men det blev da til nogle timer i Herning.

Teoriundervisningen foregik på flyvestationens køreskole, og jeg kan huske, at jeg havde det største besvær med at holde mig vågen i timerne. Jeg skal ikke bebrejde kørelæren, men det høje aktivitetsniveau i den friske luft kombineret med et varmt teorilokale, var for stor en udfordring for mit søvnbehov. Senere fortalte Frandsen mig, at kørelæren havde spurgt ham, om jeg fejlede noget, siden jeg så tit "nikkede" i timerne, det kunne Frandsen dog afkræfte.

Noget teori må dog trods alt være sivet ind, for vi bestod da begge både teori og kørsel ved den første prøve.

Samme kørelærer omskolede mig også til Folkevognsbuss. Det kunne dog gennemføres uden godkendelse af en prøvesagkyndig.

Land Rover 109 serie IIA

Det blev også besluttet, at både sergent Frandsen og jeg skulle omskoles til Land Rover. Jeg begyndte jo allerede fra starten af min tjeneste i 3. eskadrille at arbejde med terrænsport, og måtte til at begynde med i mangel af "kørekort" til Land Rover have en chauffør til at køre for mig. Det var som regel overkonstabel Nerup, fra kørselstjenesten, som kørte for mig, når jeg skulle til Stendal/Ulvedal plantage for at rekognoscere eller sætte poster. Det tror jeg vi begge havde det fint med og Nerup nød vist også at udfordre Land Roveren i det lidt krævende terræn, men det var trods alt mere praktisk, at jeg senere selv kunne køre.

Kørselstjenesten var foruden dens befalingsmænd bemanded med konstabler, overkonstabler og værnepligtige menige. En lille historie der viser de gode forhold på skolen udspillede sig ved en af de værnepligtiges hjemsendelse. Han gik på sin aftrædelsesdag rundt til alle tre eskadriller, og sagde farvel til de befalingsmænd og officerer han kunne træffe, og jeg husker at han kneb en tåre, da vi sagde farvel til hinanden. Større kan det da ikke blive.

En martsdag 1972 blev seniorsergent S. E. Nielsen og jeg tilkaldt af major Søndergaard. En af mine rekrutter var blevet anholdt af politiet, så vidt jeg husker for at forsøge at indløse en falsk

check i en bank. Han var derfor blevet indsat i Århus arrest, hvor S. E. Nielsen og jeg skulle afhente ham og fremstille ham for major Søndergaard.

Vi drog af sted til Århus arrest, fik rekrutten udleveret, og kørte tilbage til eskadrillen, hvor vi afleverede ham til major Søndergaard på dennes kontor, hvor vi så udenfor afventede det videre forløb. Her kunne vi høre rekrutten få en ordentlig skideballe inklusive en formaning om at han skulle behandle sin mor ordentlig. Noget kunne således tyde på, at Søndergaard i forbindelse med anholdelsen også havde talt med rekruttens familie.

Efter en kort stilhed gik døren til kontoret op, og Søndergaard beordrede: "Sæt den mand i arresten", hvilket vi herefter gjorde og således sluttede rekruttens tid i Flyvevåbnet.

Jeg fik stor respekt på den gode måde for major Søndergaard i det halve år han var chef for 3. eskadrille. Træningen i eskadrille var lige et niveau højere end i de to andre eskadrille. Der blev f.eks. som afslutning på rekrutuddannelsen bl.a. afholdt mærkeprøve i sanitetstjeneste og mærkeprøve i terrænsport, og hver fredag efter en halv dag i gymnastiksalen og en halv dag på feltbanen, løb rekrutterne fra gymnastiksalen og hjem til eskadrillen i Gedhus, en tur på omkring 3 km.

Rekrutterne i 3. eskadrille løb også morgenløb hver morgen. De blev vækket om morgenen kl. 06:00 og skulle stå klar på stuerne til stueeftersyn kl. 07:30. Da skulle al udrustning var rengjort og i orden, tøj og udrustning i skabene skulle ligge på rette plads og snorlige afrettet, sengene skulle være redte og stuerne samt fællesrummene skulle være ryddede og rengjorte. Rekrutterne selv skulle være soignerede, og iført den ifølge dagsbefalingen påbudte uniform og udrustning, og de skulle have indtaget deres morgenmad. Desuden skulle de som sagt også have været ude at løbet morgenløb.

Det var en rute på 2,5 km, og om alle havde været ude at løbet blev kontrolleret på den måde, at vagthavende befalingsmand stod ved rutens vendepunkt og udlevere en messingbrik, som skulle afleveres kl. 07:30 ved stueeftersynet.

Major Søndergaard var også den eneste eskadrillechef, der ofte var i felten ved vores øvelser, ligesom han også deltog i orienteringsløb o.a.

Da jeg lige var ankommet til eskadrillen, blev der afholdt en løbetest (Cooper testen) for alle 3. eskadrilles befalingsmænd og officerer, og Søndergaard deltog selvfølgelig selv, og til trods for at jeg lige var kommet fra sergentskolen fysiske træningsprogram og en aldersforskel på 22 år, var jeg efter 12 minutters løb kun 50 meter foran Søndergaard, et utænkeligt scenarie i de andre eskadrille.

Som tidligere nævnt svor major Søndergaard efter min fiasko i Vrads Sande, at han skulle lære mig at løbe orienteringsløb, og det lykkedes. Med en blanding af ærgrelse og tilfredshed måtte han en uge før han forlod vores eskadrille se sig hensat til 2. pladsen slået af mig i et orienteringsløb i Dollerup Bakker – Yes!

Øvelseshåndgranat M54

Det var ikke altid det gik helt planmæssigt i den daglige undervisning og træning, som f.eks. da sergent Ib Fisker Knudsen skulle undervise sin deling i håndgranatkast. Inden rekrutterne skulle kaste rigtige skarpe håndgranater, skulle der øves med øvelseshåndgranater. En øvelseshåndgranat består af en perforeret stålkappe. Inde i granaten er der en øvelsespatron, som bringes til sprængning på samme måde som en skarp håndgranat. Øvelseshåndgranaten har en sikkerhedsafstand på 3 meter. Da Knudsen havde afsikret granaten og ville kaste den fra sig, tabte han den desværre så uheldigt, at den gled ned på indersiden af hans trøje og eksploderede på hans mave. Et brag, ild, røg og lugten af brændt tøj bredte sig omkring Knudsen, til rekrutternes store forskrækkelse. Det viste sig heldigvis at Knudsen kun havde fået nogle mindre brandsår på maven, men hændelsen gav selvfølgelig anledning til meget morskab.

Jeg selv bidrog også med et par ikke helt planlagte hændelser. I en sanitetslektion skulle jeg demonstrere napalm, og hvordan napalm skulle slukkes. Sergent P. O. L. Petersen havde indvilliget i at få napalm smurt på armen. Planen var, at han udenfor undervisningslokalet skulle antænde napalmen og derefter komme løbende og råbende ind til mig, hvor jeg så hurtigt skulle slukke napalmen. Der var to døre ind til undervisningslokalet, en tæt på mig og en i den fjerneste ende af lokalet. Petersen havde valgt at komme ind af den fjerneste dør, for at kunne løbe op mellem rekrutter og således give scenariet mere effekt. Det betød så også, at turen hen til mig blev lidt længere end beregnet. Petersen kom så brasende ind i lokalet med flammer på armen, og man kunne godt høre, at de første råb var påtaget, men råbene blev pludselig anderledes, da varmen fra flammerne blev for voldsomme. "Av for satan da – sluk, sluk" råbte Petersen, med skræk og smerte malet i ansigtet. Jeg fik hurtigt slukket napalmen, og Petersen nøjedes med en mindre 1. grads forbrænding, men vi opnåede da det vi ville, nemlig at "vække" og motivere rekrutterne.

En anden uheldig dag var en vinterdag 1971/72 hvor vi som så ofte før havde rekrutterne på nærkampøvelse i Karup Ådal. Terrænet var snedækket, og det var hundekoldt. Jeg skulle med min gruppe passere et vandløb, og jeg havde udset mig et sted, hvor der var store sten og væltede træer, som vi kunne bruge som overgang. Jeg gik forrest for at vise vejen, det gik fint indtil jeg trådte på en større sten, som desværre var belagt med fuldstændig klar is, med det resultat at jeg øjeblikket efter lå nede i vandløbet. Det var hamrende koldt, og der var flere timer til vi skulle tilbage til Flyvestationen. Jeg kunne alligevel ikke få mig selv til at træde ud af øvelsen, og der var i øvrigt også 4 -5 km hjem til eskadrillen, så jeg fortsatte resten af dagen, men føj hvor jeg frøs, dog heldigvis uden sygedage.

Som sagt kørte jeg af og til til Stendal/Ulvedal plantage for at forberede et terrænsportsarrangement.

3. eskadrille rådede over en Folkevognsbuss og en Land Rover. Når der skulle køres i terræn var det Land Roveren der skulle bruges, hvilket jeg godt vidste, men en dag jeg skulle ud at sætte poster, var det kun Folkevognsbussen der var hjemme, så jeg "bøjede" reglerne lidt, og tog Folkevognsbussen ud i plantagen.

Det der ikke måtte ske, skete selvfølgelig, jeg kørte uhjælpelig fast inde midt i Stendal plantage. Efter i timer at have moslet med at lægge grene under hjulene, måtte jeg give op, bilen sad urokelig fast. Det var jo før mobiltelefonernes tid, så jeg måtte tage benene på nakken og løbe ud af plantage til det nærmeste hus, hvor jeg kunne låne en telefon og ringe til Flyvestationen. Heldigvis var klokken blevet så mange, at det kun var min gode kollega sergent Frandsen der var tilbage som TH-vagt i eskadrillen, så han kom ud til mig i vores Land Rover, og trak mig fri. Vi snakke ikke så højt om episoden bagefter.

På et tidspunkt blev det besluttet at lave et fælles introduktionskursus for alle nye befalingsmænd og officerer, som tilgik rekrutskolen. Opgaven landede hos vores næstkommanderende i 3. eskadrille løjtnant L. B. Gjandrup, og således blev jeg involveret, idet jeg skulle lave og mangfoldiggøre kursussekemaet og sikre, at de nødvendige lokaler var til rådighed. Jeg skulle også på kurset afholde en lektion i persontransportsikkerhed. Min kollega sergent B. Pedersen, skulle afholde et kursus i brugen af atropinsprøjter, som anvendes som modgift efter angreb med nervegas. En atropinsprøjte indeholder en kraftig fjeder, som skyder en injektionsnål ind i vævet og herefter presser atropinen ind i kroppen.

Skolechefen, oberstløjtnant, Kronborg, som var en ældre distingveret officer, var også mødt op på kurset, for at holde sig orienteret om det nye kursustiltag. Oberstløjtnanten sad på forreste række iført fin uniform og kasket, sammen med andre af skole nye officerer og befalingsmænd. Da Pedersen ville demonstrere, hvordan atropinsprøjte fungerede, skete der desværre det, at fjederkraften slog toppen af sprøjten, og top og nål susede lige hen over hovedet på oberstløjtnanten og landede bagerst i lokalet. Pedersen blev selvfølgelig overrasket og et kort øjeblik lettere rystet, men heldigvis var Pedersen lige typen der med humor og selvsikkerhed kunne redde sådan en situation og komme videre. Ingen kom til skade og oberstløjtnanten tog det med ophøjet ro.

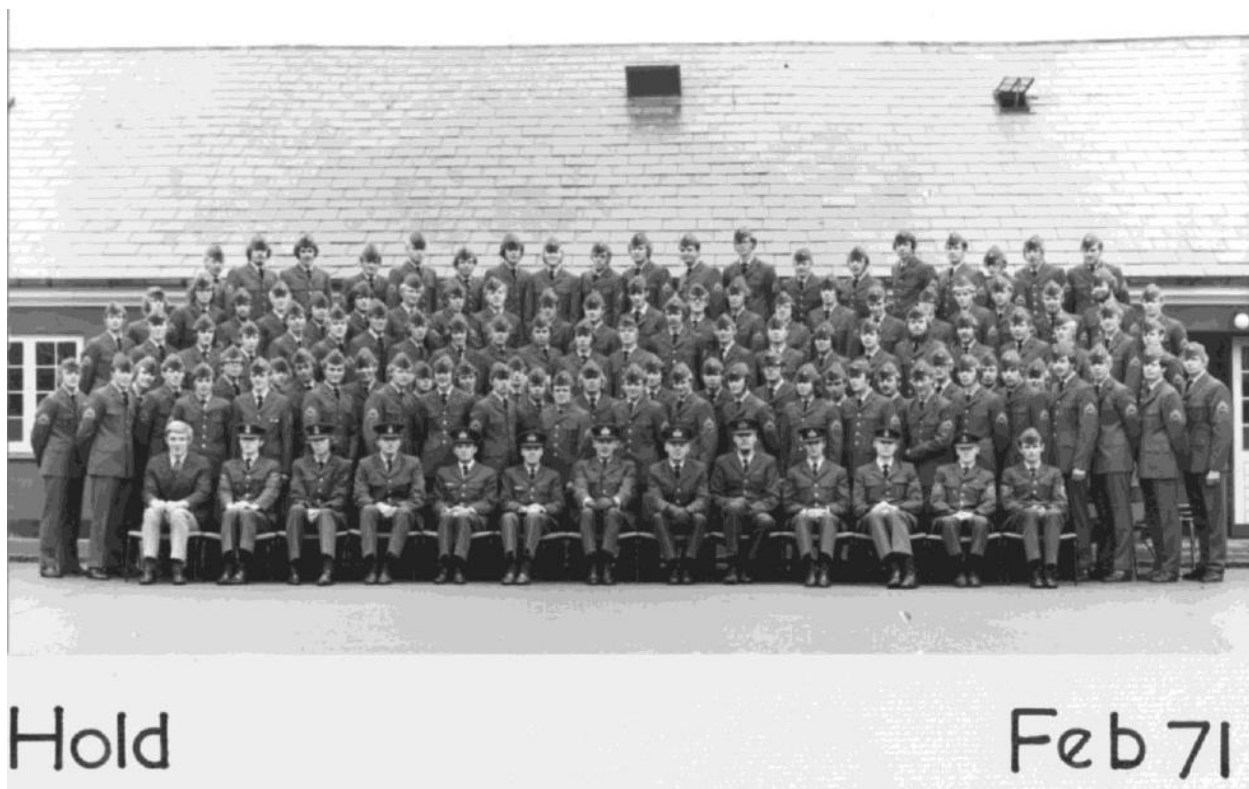
Rekrutterne skulle også som en del af ABC-undervisningen prøve at opholde sig i krigsgasser. Der blev afholdt øvelse i 3 typer gasser: tåregas og CS-gas, og klorgas. Tåregassens virkning siges af navnet. CS-gassen er voldsom generende for slimhinderne og giver voldsom opkast, men ingen af disse to gasser er dødelige. Klorgassen er derimod en dødelig gasart. Under øvelsen med klorgas skulle rekrutterne gå ned i en bunker, hvor klorgassen var udlagt, og foran en befalingsmand/officer skulle de, uden at gå i panik, tage deres gasmaske på. Øvelsen med denne gas blev taget, meget alvorligt. Der holdt hele tiden en ambulance parat uden for bunkeren under hele øvelsen, og de befalingsmænd/officerer der skulle opholde sig i det lokale, hvor gassen var udlagt skulle, inden for de sidste 3 måneder, være testet og godkendt med gasmaske i klorgas. Ved en af øvelserne faldt det så uheldigt, at vi kun var to befalingsmænd der var testet og godkendte med gasmasker til klorgas, nemlig sergent B. Pedersen og jeg, og der skulle netop konstant være to befalingsmænd/officerer i bunkeren.

Der blev lukket 2 mand ad gangen ind i bunkeren, og der skulle 168 mand gennem øvelsen. Det betød, at jeg og sergent, Pedersen, måtte være i bunkeren i flere timer. Heldigvis er klorgas kun dødelig ved indånding, men de steder, hvor min hud havde været udækket, var den ildrød og kløede i flere dag, ligesom mine messingspænder var angrebet og misfarvede af klorret. Godt at min maske var tæt og i orden, så jeg fik ingen fysiske gener, og jeg/vi overlevede heldigvis.

Befalingsmand kunne man blive af to veje. Enten kunne man starte i flyvevåbnet som konstabel, altså som kontraktansat menig, og efter endt konstabeluddannelse kunne man så søge om optagelse på Sergentskolen, hvor egnede ansøgere kunne optages.

Langs de fleste blev dog udtaget til uddannelse på Sergentskolen ved afslutningen af deres rekrutuddannelse. Udvælgelsen skete på baggrund af en bedømmelse af rekruttens tjeneste under rekrutuddannelsen, og blev foretaget af delingens befalingsmænd eller officerer, og det blev derfor også en opgave for mig. Det var også både lærerigt og spændende, gennem 2 ½ måned at skulle være på udkig efter egnede befalingsmandsemner.

Foruden den bedømmelse der på sessionen var foretaget af rekruttens intellekt og fysik, blev der bl.a. lagt vægt på hvordan rekrutten udførte sin tjeneste, hans fysiske formåen, evnen til indlæring og ikke mindst, hvordan han fungerede i forhold til sine soldaterkammerater. Han skulle også være en type der om end med nogen træning kunne "stille sig op på ølkassen" og aflevere en ordre.

Fra vores udnævnelse den 30 september 1971

Derimod blev der ikke lagt vægt på, om rekrutten rent faktisk ønskede at blive befalingsmand, og derfor kunne selv dem der brændende ønskede at blive befalingsmænd ikke være sikre på at blive udtaget, mens andre der ikke ønskede det kunne blive tvunget på Sergentskole, ligesom jeg selv blev det.

Som det nok fremgår af denne historie, ændrede min indstilling sig ret hurtigt, efter jeg startede på Sergentskolen, og sådan gik det faktisk for rigtig mange som mod deres vilje var blevet tvunget på Sergentskolen, og mange af dem fortsatte da også i Flyvevåbnet og blev dygtige befalingsmænd eller officerer.

Flyvevåbnets piloter blev rekrutteret både blandt civile og blandt personale, som allerede gjorde tjeneste i Flyvevåbnet. Ofte var det befalingsmænd eller officerer der søgte om optagelse på pilotuddannelsen, men man kunne som sagt også søge om optaget direkte fra et civilt liv. Alle piloter gennemgik i forbindelse med deres uddannelse en sergent uddannelse og senere en officersuddannelse. Som pilot og officer skal man også kunne føre kommando, og derfor var et 3 måneders ophold på rekrutskolen en del af pilotuddannelsen inden uddannelsen fortsatte i USA. For aspiranter som allerede havde en befalingsmands- eller officersgrad, var opholdet måske mindre relevant, men for aspiranter som var nyudnævnte sergenter, var opholdet naturligvis relevant og udbytterig.

Sergent, M. Kruse, var pilotaspirant, og kom til 3. eskadrille efter sin flyvetræning på Flyverskolen på Avnø. Han var den eneste pilotaspirant vi havde på vores maj-hold i 1972, og han var frisk på en udfordring, da nogle af eskadrillens befalingsmænd og officerer blev enige om som hold at deltage i dette års Blichermarch. Dagen oprandt, men desværre var en af officererne forhindret i at deltage, så vi manglede en mand for at kunne deltage som hold. Det blev dog klaret på stævnepladsen, som var henlagt til Karup by, hvor vi hyrede en enlig marchdeltager, så vi kunne være fuldtallige som hold.

Starten gik og vi satte kurs mod Stendal/Havredal plantage, vejret var fint, og alle gik godt til. Som et lille socialt indslag på turen var det arrangeret sådan at oversergent Olesens kone på et aftalt tidspunkt skulle mødes med os i Havredal plantage medbringende smørrebrød og en forfriskning. Det glædede vi os naturligvis alle til efter march i frisk tempo.

Da vi efter af have tilbagelagt halvdelen af marchen ankom til Havredal plantage var der imidlertid ingen fru Olesen at se, så vi tog et tiltrængt hvil, og satte os.

Tiden gik, men der kom ingen fru Olesen. Her skal man huske, at det var før mobiltelefonernes tid, så vi måtte bare ruste os med tålmodighed.

Efter en rum til sagde jeg spøgefuldt til Olesen: "Du har vel bilnøglen i lommen". Først fortrak Olesen et lidt overbærende smil, men så kunne jeg se, at han langsomt listede hånden ned i lommen, og ganske rigtig der var bilnøglen.

Nu var det pludseligt rigtig svært at komme på benene igen og tilbagelægge den sidste halvdel af marchen. Olesen var selvfølgelig noget brødebetyngt, men så invitere han hele holdet hjem i privaten til smørrebrød og forfriskninger efter marchen. Olesen var hurtig tilgivet og der var ingen sure miner, men da jeg 33 år efter mødte Olesen på Flyvestation Karup, kunne han stadig huske episoden.

Så gik turen igen mod Karup, og da der blevet gået godt til, var nogle ved at være godt trætte. De sidste kilometer var hårde ved vores pilot aspirant, sergent M. Kruse. Sergent B. Pedersen og jeg havde de sidste kilometer en arm under Kruse, og vi kom da også i mål i Karup som et samlet hold inden for tiden, så der var medaljer til alle. Karups borgmester var mødt op for at overrække medaljerne, så der var stil over arrangementet.

Der stod vi så på række, og fik enkeltvis overrakt medalje og et håndtryk. Da turen kom til den trætte sergent Kruse, gav han naturligvis også borgmesteren hånden, med måtte samtidig lige aflevere et opkast over venstre skulder. Alle holdt masken, men i nogen tid derefter blev der selvfølgelig spøgt meget med episoden.

I efteråret 1971 var den Socialdemokratiske regering kommet med et ret kontroversielt lovforslag til en ny forsvarsordning, som efter lange og seje forhandlinger med Det Konservative Folkeparti, Venstre og Det Radikale Venstre blev vedtaget i april 1973 til ikrafttræden 1. juni 1973.

Formentlig som en udløber af disse forhandlinger, blev det besluttet at reducerer eller helt at nedlægge de to store rekrutskoler på Flyvestation Karup og Flyvestation Skrydstrup.

Rekrutuddannelserne skulle herefter foregå i mindre enheder i tilknytning til Flyvevåbnets forskellige funktionsområder. Det skabte meget usikkerhed om fremtiden, og betød desværre, at flere af skolens gode befalingsmænd og officerer valgte at stoppe og søge ud i civilt erhverv. Da det netop var arbejdet med uddannelse af rekrutter og i det hele taget miljøet på rekrutskolen der tiltalte mig, valgte jeg med disse udsigter ikke at søge om ansættelse på kontrakt. Major Søndergaard forlod eskadrillen april 1972, det samme gjorde næstkommanderende løjtnant, M. H. Rasmussen. Begge fortsatte de dog i Flyvevåbnet. Ny eskadrillechef blev kaptajn J. V. Jensen og ny næstkommanderende blev løjtnant L. B. Gandrup. Begge forlod de Flyvevåbnet ved udgangen af oktober 1972 samtidig med mig. Som talsmand for de værnepligtige sergenter deltog jeg i sensommeren 1972 sammen med skolens ledelse i et møde med repræsentanter fra Forsvarsministeriet omkring de forestående ændringer. Det var tydeligt, at beslutningerne var taget. Vores synspunkter og indvendinger blev pænt besvaret, men det var tydeligt, at der ikke kunne flyttes noget i beslutningerne.

En af mine allersidste oplevelser i Flyvevåbnet var det årlige Flyvevåbensmesterskab i terrænsport, som i 1972 blev afviklet i skovområderne ved Donslund sydvest for Flyvestation Vandel.

I 1971 deltog jeg også men udgik og inkasserede derfor, som tidligere nævnt en mindre skideballe af major Søndergaard.

I 1972 gik det bedre. Løbet var på 14 km (målt i fugleflugt) og der var tilmeldt 56 af flyvevåbnets må man formode bedste orienteringsløbere. Jeg blev nr. 13, hvilket jeg var godt tilfreds med, da nogle af deltagerne også var løbere på det militære landshold.

I de 13 måneder jeg var i 3. eskadrille var jeg med til at uddanne 4 hold rekrutter. Oversergent Ole Skjold og jeg uddannede tre hold rekrutter sammen, det sidste med mig som næstkommanderende. Netop denne sidste deling blev ved de afsluttende prøver kåret som den bedste af de 24 delinger, der i oktober 1972 afsluttede rekrutuddannelsen i Flyvevåbnet. Det udløste "audiens" og håndtryk hos skolechefen til Ole Skjold og jeg, og var et rigtig godt punktum for min tid i Flyvevåbnet.

Jeg holdt min afskedsfest i sergentmessen, sammen med sergent John Frandsen og løjtnant L. B. Gandrup, som begge også skulle hjemsendes. Det var vemodigt at tage afsked med Flyvevåbnet og især eskadrillen, men det gjorde det lidt nemmere, af vide at forholdene på rekrutskolen i fremtiden ville blive noget anderledes, og at mange af mine gode kolleger ville blive spredt for alle vinde.

Ja - historierne fra flyvevåbnet er mange og set i bakspejlet, var det arbejdsmæssigt en af de bedste perioder i mit liv. Det var der hvor min personlige udvikling gennem uddannelse, opgaver og ansvar tog et stort spring, og det skete på en måde, som jeg også senere i livet har oplevet er den bedste benzin til min motor, nemlig tillid til mit arbejde, ansvar med tilhørende kompetence til at handle i frihed under ansvar og helst med plads til at gå egne vej. En tak til Flyvevåbnet for en fantastisk tid som et par år senere skulle vise sig at blive mit springbræt ind i politiet.